

Начало>Вашите права>Жертви на престъпления>Права на жертвите – по държави

Моля, имайте предвид, че оригиналната езикова версия на тази страница [ro](#) е била наскоро променена. Езиковата версия, която търсите, в момента се подготвя от нашите преводачи.

английски

Моля, имайте предвид, че версиите на следните езици [en](#) вече са преведени.

Swipe to change

Права на жертвите – по държави**Румъния**

Не съществува официален превод на езиковата версия, която разглеждате.

Тук ще намерите машинен превод на съдържанието. Моля, имайте предвид, че той се предоставя само с цел осигуряване на контекст. Собственикът на настоящата страница не носи никаква отговорност за качеството на този машинно преведен текст.

-----български-----испанскичешкидатскинемскиестонскигръцкифренскихърватскииталианскилатвийскилитовски
унгарскималтийскинидерландскиполскипортугалскисловашкисловенскифинскишведски

Вие сте **жертва на престъпление**, ако сте претърпели физическа или материална вреда в резултат на деяние, което представлява престъпление по смисъла на приложимото национално законодателство. Членове на семейството на лице, починало в резултат на престъпление, които са претърпели вреди в резултат на смъртта на това лице, също се считат за жертви на престъпление.

Като жертва на престъпление вие имате определени законови права преди, по време на съдебното производство и след неговото приключване. Наказателното производство в Румъния включва два етапа: разследване и съдебен процес. По време на разследването на престъплението разследващите органи разследват случая под надзора на прокурор, като събират доказателства с цел установяване на извършителя. След приключване на разследването полицията изпраща делото на прокуратурата заедно с всички събрани по него данни и доказателства. След като получи преписката, прокурорът я разглежда и решава дали трябва да пристъпи към следващия етап, т.е. съдебния процес, или да прекрати делото.

След внасяне на делото в съда, то се разглежда от съдебен състав, който се запознава с фактите и изслушва засегнатите лица, за да установи дали подсъдимият е виновен. Ако бъде признат за виновен, на извършителя се налага наказание. Ако съдът приеме, че подсъдимият е невинен, последният се освобождава.

Щракнете върху връзките по-долу, за да намерите необходимата информация:

- 1 — **Моите права като жертва на престъпление**
- 2 — **Съобщаване за извършено престъпление. Моите права по време на разследването или съдебния процес**
- 3 — **Правата ми след съдебния процес**
- 4 — **Обезщетение**
- 5 — **Правата ми във връзка с оказването на подкрепа и съдействие**

Последна актуализация: 04/02/2021

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Езиковата версия, която търсите, в момента се подготвя от нашите преводачи.

1 - Правата ми като жертва на престъпление

Каква информация ще получа от компетентния орган (напр. полицията, прокуратурата) след престъплението, но преди дори да съм съобщил за неговото извършване?

Съдебните органи и всички други държавни институции, с които си взаимодействате, ще Ви предоставят информация относно услугите за оказване на подкрепа на жертвите на престъпления в рамките на Главните дирекции „Социална дейност и закрила на детето“ (Direcții Generale de Asistență Socială și Protecție a Copilului — DGASPCs) и НПО, които предоставят такива услуги, както и информация за връзка с тях.

Ще получите тази информация както устно, така и писмено посредством формуляр, който трябва да подпишете и който съдържа поне адреса на службата за оказване на подкрепа на жертвите на престъпления в рамките на компетентността на институцията, предоставяща информацията и списък с нейните отговорности.

Първият съдебен орган (полиция/прокуратура), към който се обърнете или, където е приложимо, служби за оказване на подкрепа на жертви на престъпления, ще Ви информират за правата Ви и услугите за подкрепа и защита, които можете да получите.

Ще получите информацията относно:

вида подкрепа, която можете да получите и кой може да я предостави, в това число основна информация за достъп до медицинска помощ, психологически консултации и алтернативно настаняване;

органът за наказателно разследване, където можете да подадете жалба;

правото на правна помощ и институцията, с която можете да се свържете за тази цел;

условията и процедурата за получаване на безплатна правна помощ;

Вашите права в хода на наказателното производство (включително мерки за защита като застрашен свидетел);

условията и процедурата за получаване на финансово обезщетение от държавата;

правото да използвате услугите на медиатор;

ако живеете в друга държава — членка на ЕС, информация как да подадете наказателна жалба или да кандидатствате за финансово обезщетение от държавата в тази държава членка, както и информация как можете да бъдете изслушан от румънските съдебни власти, без да сте в Румъния. Информацията ще Ви бъде предоставена на език, който разбирате. Също така ще получите формуляр с цялата въпросна информация, който трябва да подпишете. Можете да бъдете придружен от лице по Ваш избор, когато се свържете с властите за първи път.

Ако подадете жалба в съдебния орган, ще получите писмено потвърждение за Вашия сигнал. Жалбата може да бъде подадена писмено или устно. Можете също така да поискате от друго лице да съобщи за престъплението вместо Вас, но трябва да предоставите на това лице писмено пълномощно. Изготвеното в писмен вид пълномощно, което трябва да бъде подписано от Вас, ще бъде приложено към преписката по делото.

Не живея в държавата от ЕС, където е извършено престъплението (отнася се както за граждани на ЕС, така и за граждани на трети държави). Как са защитени моите права?

Ако сте чужденец и сте станали жертва на престъпление в Румъния, имате право на всички права, от които се ползват румънските граждани, станали жертви на престъпления.

Ако не говорите румънски, имате право да ползвате безплатно услугите на устен преводач, който ще Ви помогне по време на общуването Ви с властите. Това означава, че ще можете да подадете Вашата молба и да получите информацията, на която имате право към момента на съобщаване за престъплението, на език, който разбирате.

Ако живеете в друга държава членка, можете да подадете наказателна жалба или да кандидатствате за финансово обезщетение в тази държава членка. Още повече, можете да бъдете изслушан от румънските съдебни власти, без да сте в Румъния.

Ако сте жертва на трафик на хора, можете да бъдете настанен в специални центрове за подслон, където ще бъдете защитен. В хода на наказателното производство ще получавате информация за него на език, който разбирате; можете също така да получите психологически консултации и медицинска помощ. Румънските органи ще направят всичко възможно, за да Ви помогнат да се върнете възможно най-скоро в родната си държава, и ще Ви предоставят сигурен транспорт до румънската граница.

Ако сте чужденец, можете да претендирате за финансово обезщетение от държавата, в случай че сте били жертва на някое от следните престъпления: опит за убийство и опит за убийство при утежняващи вината обстоятелства съгласно членове 188 и 189 от Наказателния кодекс; телесна повреда съгласно член 194 от Наказателния кодекс; умишлени престъпления, водещи до телесна повреда за жертвата и домашно насилие съгласно член 199 от Наказателния кодекс; изнасилване, сексуален контакт с малолетно или непълнолетно дете или сексуално посегателство съгласно членове 218 — 220 от Наказателния кодекс; трафик на хора или трафик на деца съгласно членове 210 и 211 от Наказателния кодекс, тероризъм и всякакво друго престъпление, свързано с насилие.

Също така имате право на безплатна правна помощ, ако сте били жертва на опит за убийство, опит за убийство при утежняващи вината обстоятелства, телесна повреда, умишлено престъпление, водещо до телесна повреда, изнасилване, сексуално посегателство, сексуален контакт с малолетно или непълнолетно дете или сексуално развращение на малолетни и непълнолетни деца. Право на безплатна правна защита имат и съпругът/съпругата, децата и лица на издръжка на лица, които са починали вследствие на убийство, убийство при утежняващи вината обстоятелства и умишлени престъпления, водещи до смъртта на жертвата.

Ако съобща за престъпление, каква информация ще получавам?

Когато съобщите за престъпление, полицейският служител, който приема сигнала Ви, ще Ви разясни какво ще се случи по-нататък. Ще бъдете информирани за правата Ви и услугите, които можете да получите. Полицията е длъжна да изготви писмен доклад, в който се посочва информацията, която Ви е предоставила.

Вие ще получите информация за:

Вашите права в хода на наказателното производство;

организациите, към които можете да се обърнете за съдействие, и услугите, които предоставят те;

по какъв начин можете да получите защита;

условията и процедурата за получаване на финансово обезщетение от държавата;

условията и процедурата за получаване на безплатно законно представителство;

условията и процедурата за получаване на безплатна правна помощ;

правото да използвате услугите на медиатор;

правото да бъдете информирани за освобождаването на обвиняемия, ако той/тя е лишен от свобода или получи наказание лишаване от свобода;

ако живеете в друга държава членка, информация как да кандидатствате за финансово обезщетение от държавата в тази държава членка, както и информация как можете да бъдете изслушан от румънските съдебни власти, без да сте в Румъния.

Впоследствие в хода на производството можете да получавате информация за развитието на разследването и, ако прокурорът реши да не сезира съда — копие от това решение. За да получите тази информация, ще е необходимо да подадете искане до полицейския служител или до прокурора, който разглежда делото Ви, и да посочите пощенски адрес в Румъния или адрес на електронна поща или адрес за електронни съобщения, на който да се свържат с Вас.

Ако прокурорът реши да сезира съда, Вие ще бъдете призван да се явите пред съда.

Ако трябва да бъдете разпитан в съда, ще бъдете уведомен и за Вашите права и задължения, както следва:

правото да получите помощ от адвокат или, ако е приложимо, да получите безплатно законно представителство;

правото да използвате услугите на медиатор в разрешени от закона случаи;

правото да предложите доказателства, които да бъдат представени, да подавате възражения и да представяте изявления в съответствие със закона;

правото да бъдете информиран за хода на производството;

правото да подадете предварителна жалба, когато е необходимо (за определени видове престъпления е необходимо да подадете молба под формата на предварителна жалба, за да бъде заведено дело срещу извършителя на престъплението). Съдебните органи ще предоставят разяснения по този въпрос, когато това е необходимо. С подаването на предварителна жалба Вие искате продължаване на наказателното производство срещу извършителя. Предварителната жалба се различава от жалбата, която подавате в полицията или пред прокуратурата, за да сигнализирате, че срещу Вас е извършено престъпление.

правото да бъдете конституиран като граждански ищец в производството;

задължението да се явите пред съдебните органи, когато сте призван;

задължението да съобщите за всяка промяна на адрес;

правото да бъдете информиран за всяко освобождаване на извършителя, когато извършителят е осъден на лишаване от свобода или е задържан под стража.

Имам ли право на безплатен устен или писмен превод (когато се свързва с полицията или с други органи или по време на разследването и съдебния процес)?

Да. Имате право на услуги по писмен и устен превод в хода на цялото наказателно производство.

По какъв начин компетентният орган ще гарантира възможността ми да разбирам и да бъда разбран (ако съм дете; ако имам увреждане)?

Съдебният орган може да разпорежи жертвите, които изискват защита по силата на закона, да бъдат разпитани чрез или в присъствието на психолог или друго лице, което има специализация в областта на консултирането на жертви.

Жертви, които имат увреждания на говора или на слуха, ще бъдат разпитвани в присъствието на лица, които могат да общуват на жестомимичен език. В такива случаи също така можете да общувате в писмена форма.

Услуги за оказване на подкрепа на жертвите на престъпления

Случаите на жертвите ще бъдат преценени индивидуално, за да получат подходящата подкрепа и защита. Случаите на жертвите се преценяват от служби за оказване на подкрепа на жертвите на престъпления или частни доставчици на социални услуги. Където е приложимо, със съгласието на жертвата тези служби си сътрудничат с публични или частни доставчици на здравно обслужване.

Услугите за подкрепа и защита, предоставени както на жертвите на престъпления, така и на членовете на техните семейства, може да се състоят от:

информация за правата на жертвата;

психологическа консултация, консултация относно рисковете за вторично или повторно превръщане в жертва или сплашване и отмъщение;

съвет относно финансови и практически въпроси, произтичащи от престъплението;

услуги за социална интеграция/реинтеграция;

емоционална и социална подкрепа за социална реинтеграция;

информация и консултация относно ролята на жертвата в хода на наказателното дело, включително и подготовка за участие в съдебния процес;

препращане на жертвата до други специализирани услуги, където е приложимо: социални услуги, здравни услуги, услуги по заетостта, образователни услуги или други услуги от общ интерес, предоставени по силата на закона.

Услуги за подкрепа и защита могат да бъдат предоставени в:

а. дневни центрове, които основно предоставят информация, консултации, емоционална и социална подкрепа за социална реинтеграция, психологическа консултация, правна консултация, финансови съвети, услуги за социална интеграция/реинтеграция, и др.;

б. центрове за настаняване, където се предоставя съответното временно настаняване за жертви, нуждаещи се от безопасно място заради непосредствен риск от вторично или повторно превръщане в жертва, сплашване или отмъщение.

Жертвите на домашно насилие или на трафик на хора могат да бъдат настанени в приемни центрове за настаняване, където за ограничен период от време те и малолетните и непълнолетните деца, за които се грижат, получават безплатно семейна помощ, защита срещу извършителя, медицинско обслужване, грижи, храна, настаняване, психологическа консултация и правна помощ.

Кой оказва подкрепа на жертвите на престъпления?

В рамките на всяка Главна дирекция „Социална дейност и закрила на детето“ (DGASPC) има служба за подкрепа на жертвите на престъпления.

Частните доставчици на социални услуги също могат да предоставят подкрепа на жертвите на престъпления.

Ако сте жертва на домашно насилие, можете да се свържете с Националната агенция за равни възможности между жените и мъжете (Agenția Națională pentru Egalitate de Șanse între Bărbați și Femei) и Главните дирекции „Социална дейност и закрила на детето“ (DGASPC).

Ако сте на възраст под 18 години и сте жертва на престъпление, можете да се свържете с Националния орган за защита на правата на децата и осиновяване (Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului și Adopție — ANPDCA) и Главните дирекции „Социална дейност и закрила на детето“ (DGASPC).

Ако сте били жертва на трафик на хора, можете да се свържете с Националната агенция за борба с трафика на хора (Agenția Națională împotriva Traficului de Persoane — ANITP) в рамките на Министерството на вътрешните работи (Ministerul Afacerilor Interne — MAI).

Министерството на правосъдието е румънският орган за помощ, отговарящ за процедурата по финансово обезщетение за жертвите на умишлени престъпления, свързани с насилие, извършени на територията на държава членка, различна от тази, в която жертвата законно пребивава.

Съществуват и редица неправителствени организации (НПО), които предоставят различни видове подкрепа за жертвите. Институцията, с която се свързвате, ще Ви насочи към съответната НПО.

Полицията ще ме насочи ли автоматично към услуги за подпомагане на жертвите?

Да, съдебните органи трябва да Ви насочат към такива услуги.

По какъв начин се защитава неприкосновеността на личния ми живот?

На жертвите на престъпления се предоставят информация, подкрепа и защита по начин, по който гарантира поверителността на техните лични данни и всякаква информация относно личния живот на жертвата и трудностите, пред които тя е изправена. Услугите за подкрепа се предоставят анонимно и за тях не се изисква сключването на договор с бенефициерите.

Данните, отнасящи се за жертвите на престъпления, се съхраняват една година. Те могат да бъдат използвани за оказване на подкрепа на жертвата и за дейности за защита, или да бъдат предоставени на съдебните органи при поискване от тяхна страна. Съхранените данни ще бъдат изтрити след изтичането на едногодишния срок.

Ако в качеството на жертва Ви бъдат оказани подкрепа и защита, данните за Вашата самоличност ще бъдат съхранени за периода, по време на който важат такива мерки, и за три месеца след приключването на този период.

Местоположението на центровете за настаняване за жертви на домашно насилие и трафик на хора е поверително.

Както в хода на наказателното разследване, така и в хода на съдебното производство, ако съдебните органи считат, че неприкосновеността на личния Ви живот или достойнство могат да бъдат засегнати поради предоставената от Вас информация или поради други причини, те могат да прибегнат по собствена инициатива или по Ваша молба до мерки, с които да защитят поверителността и неприкосновеността на личния Ви живот, като например:

защитаване на информацията за Вашата самоличност;

провеждане на разпита/изслушването Ви чрез аудио-визуални средства, като се деформират гласът и изображението Ви, без да има изискване да присъствате, когато другите мерки не са достатъчни;

провеждане на съдебното заседание при закрити врата по време на разпита Ви.

Също така в хода на производството съдът може да забрани публикуването на всякакви текстове, рисунки, снимки или изображения, които могат да разкрият Вашата самоличност.

Съдът може също така да обяви провеждането на съдебното заседание при закрити врата, ако публичното изслушване може да засегне Вашето достойнство и неприкосновеността на личния Ви живот.

Трябва ли да съобща за извършването на престъпление преди да получа възможност за достъп до услуги за подпомагане на жертвите?

За да получите достъп до информация, подкрепа и защита, предоставяни на жертвите на престъпление, не е необходимо да подавате жалба в органите за наказателно разследване.

Лична защита, ако съм в опасност

Какви видове защита са на разположение?

Както в хода на наказателното разследване, така и в хода на съдебното производство имате право на мерки за защита, когато съдебните органи считат, че можете да се намирате в опасност.

Важно е да знаете, че ако съдебните органи преценят, че може да се намирате в опасност поради предоставената от Вас информация или поради други причини, те могат да предприемат по Ваша молба или по собствена инициатива определени мерки, с които да гарантират Вашата защита, като например:

осигуряване на наблюдение или охрана на Вашия дом или място за временно настаняване;

съпровождане и защита за Вас или членовете на Вашето семейство по време на пътувания;

защита на информацията за Вашата самоличност (личните данни могат да не бъдат вписани в преписката, за да бъде защитена Вашата самоличност, като се посочва, че тази информация е поверителна);

провеждане на разпита/изслушването Ви чрез аудио-визуални средства, като се деформират гласът и изображението Ви, без да има изискване за присъствие, когато другите мерки не са достатъчни (по този начин не е нужно да се явявате пред полицейския служител, прокурора или съдията и няма да бъдете на едно и също място с извършителя);

провеждане на съдебното заседание при закрити врата по време на разпита Ви.

Също така в хода на производството съдът може да забрани публикуването на всякакви текстове, рисунки, снимки или изображения, които могат да разкрият Вашата самоличност.

Освен това, ако сте свидетел в наказателното производство или, дори и да не участвате в делото, предоставяте информация, която помага на съдебните органи да разрешават случаи, свързани с тежки престъпления, или да предотвратят нанасянето на значителни вреди, можете да поискате от полицейски служител или от прокурора, който провежда разследването, да Ви включи в програмата за защита на свидетелите. Тази програма включва редица мерки, като например:

тайна самоличност, включително участие в заседанията чрез деформиране на Вашия глас или изображение;

полицейска защита на дома Ви и съпровождане от полицията, когато сте поканени да се явите пред органите за наказателно разследване; преместване;

промяна на самоличността, включително промяна на външния Ви вид, ако е необходимо.

Ако сте включен в програмата за защита на свидетели, ще имате възможност да получите допълнителна помощ, като например:

реинтеграция в различна социална среда;

придобиване на нови професионални квалификации;

нова работа;

финансова помощ до намиране на нова работа.

Ако е необходимо, Вашите роднини от първа степен (като например вашите деца или родители) и Вашият/Вашата съпруг/а също могат да бъдат включени в програмата за защита на свидетели.

Ако не сте включен в програмата за защита на свидетели в хода на наказателното разследване, можете да подадете молба за включване в тази програма до съда.

Налична е допълнителна защита в зависимост от вида на престъплението:

Ако сте жертва на домашно насилие, можете да поискате полицията да изведе извършителя незабавно от дома, който споделяте, чрез заповед за временна защита, която ще бъде в сила до издаването на заповед за защита от съда. От друга страна, като жертва можете да бъдете настанен в център за жертви на домашно насилие. Такова настаняване е налично единствено при спешни случаи или с одобрението на управителния орган на центъра. След като бъдете приет в центъра, можете да получите безплатно настаняване, храна, медицинско обслужване, психологически консултации и правна помощ.

Ако сте жертва на трафик на хора, можете да бъдете настанен в център за защита на жертви. Съгласно законодателството настаняването се предоставя за срок не по-дълъг от 90 дни, но съдът може да удължи престоя Ви до края на производството. Съдебните заседания по случаи, касаещи се за трафик на дете, се провеждат при закрити врата. Още повече, в такива случаи малолетните лица до 14-годишна възраст ще бъдат изслушани в присъствието на психолог и представител на Главна дирекция „Социална дейност и закрила на детето.“

Ако смятате, че се намирате в опасност, следва да информирате полицейския служител, прокурора или съдията и да предоставите възможно най-много информация.

Горепосочените мерки са налични както във фазата на наказателното разследване, така и във фазата на съдебното производство.

Кой може да ми предложи защита?

Ще бъдете защитени от румънската полиция.

Някой ще извърши ли оценка на моя случай, за да провери дали съм изложен на риск от нанасяне на други вреди от страна на извършителя на престъплението?

С цел да избегнете вторично превръщане в жертва, Вашият случай ще бъде преценен възможно най-скоро след установяване на самоличността Ви, за да може броят на изявленията и медицинските/психологически/социални оценки да е ограничен до минимум.

Отделите/доставчиците на услуги за оказване на подкрепа на жертви на престъпления ще Ви консултират относно рисковете от сплашване и отмъщение. С цел да се избегне рискът от сплашване и отмъщение, можете да бъдете временно настанен в центрове за настаняване.

Ако все още сте в опасност след приключването на наказателния процес, съдебните органи ще преценят дали следва да бъдете включен в програма за защита на свидетели, освен ако вече не сте част от такава програма.

Ако сте били жертва на трафик на хора, проява на насилие в тесни взаимоотношения, организирана престъпност, тероризъм или други категории престъпления, ще бъдете счетен за уязвима жертва и ще получите предвидената в законодателството защита за застрашени и уязвими свидетели.

Някой ще извърши ли преценка на моя случай, за да провери дали съм изложен на риск от нанасяне на други вреди от страна на системата за наказателно правосъдие (по време на разследването и съдебния процес)?

Да, може да се направи преценка на случая Ви. Например, ако сте били жертва на определени категории престъпления (домашно насилие, изнасилване, сексуално посегателство и др.), ще бъдете изслушан само от лице от същия пол, ако поискате това.

Втори разпит на жертвата ще се проведе само ако е абсолютно необходимо за целта на наказателното производство, за да се избегне нанасянето на други вреди.

За да се избегне вторично превръщане в жертва, произтичащо от повторно разпитване на жертвата от съдебните органи, съгласно законите за наказателното производство също така се изисква увреденото лице, което е съобщило за престъпление, да бъде разпитано веднага, или когато това не е възможно, след подаване на жалбата, без ненужно забавяне.

На жертвите на престъпления се предлагат отделни зали за чакане в съда.

Каква защита се предлага за особено уязвимите жертви?

Ако сте уязвима жертва, можете да се възползвате от мерките за защита, описани в горепосочените отговори относно защита на свидетелите.

Не съм пълнолетен — имам ли специални права?

Ако сте дете, жертва на експлоатация, насилие, злоупотреба, небрежност или малтретиране или всяко друго престъпление, всяко лице, включително Вие, може да съобщи за престъплението на полицията.

От самото начало малолетните и непълнолетните деца се считат за уязвими жертви и органите следва да Ви информират за мерките за защита, които можете да получите.

Случаите на децата жертви на насилие ще бъдат преценени и съгласно законодателството ще бъдат предоставени подкрепа и защита от Главните дирекции „Социална дейност и закрила на детето“, които са отговорни за интервенцията в случаи на злоупотреба, небрежност, трафик, миграция и репатриране.

Малолетните и непълнолетните деца получават помощ от Националния орган за защита на правата на децата и осиновяване.

Дете, което е подложено на злоупотреба или небрежност, или дете, което е изпитало всякаква форма на насилие, може да бъде временно настанено при друго семейство, приеман родител или специален център, като спешна мярка.

Ако сте призован да се явите пред органите за наказателно разследване и сте на възраст под 14 години, трябва да бъдете придружаван от Вашите родители или от настойник. Ако родителите Ви или настойниците Ви участват в наказателно производство или имат интерес да повлияят на Вашите показания, разпитът ще се проведе в присъствието на роднина или друго лице, назначено от полицейския служител/прокурора/съдията. Освен това съдебните органи могат да решат, че по време на разпитите следва да присъства психолог, който да Ви помага. Можете да помолите съдебните органи да Ви окажат помощ с това.

Разпитът трябва да бъде записан. Ако това не е възможно, то трябва да бъде упоменато във Вашето изявление, като се излагат причините за това. Можете да бъдете разпитван от едно и също лице в специално предназначени/пригодени за целта стаи, ако има такива.

При разследването на определени категории престъпления разпитите могат да се провеждат от лице от същия пол като жертвата. Можете също така да бъдете придружаван от избрано от Вас лице.

Имате право на законен представител по време на цялото производство. Ако нямате адвокат, съдът ще Ви съдейства за намирането на такъв. Ако семейството Ви не може да си позволи да плати за услугите на адвокат, имате право да поискате безплатна правна помощ.

В случаите, касаещи се за трафик на хора, малолетните и непълнолетните деца до 14-годишна възраст ще бъдат изслушани в присъствието на поне един от техните родители или друг законен представител. Още повече, трябва да бъдат призовани и психолог и представител на Главна дирекция „Социална дейност и закрила на детето“

Член на семейството ми е починал вследствие на престъплението — какви са правата ми?

В този случай Вие сте жертва на престъпление и имате право на всички услуги за подкрепа и защита, посочени по-горе, в това число информация, психологическа консултация, правна помощ, препращане към здравни услуги, услуги за социална интеграция/реинтеграция и др.

Съпругът/съпругата, детето или лице на издръжка на лице, починало в резултат на убийство и убийство при утежняващи вината обстоятелства по член 188 и член 189 от Наказателния кодекс, както и на умишлени престъпления, довели до смърт, имат право на безплатна правна помощ и финансово обезщетение от държавата.

Безплатна правна помощ е налице и за други категории престъпления, ако месечният доход на член от семейството не е по-висок от националната основна минимална брутна заплата, определена за годината, в която е подадена молбата за безплатна правна помощ.

Член на семейството ми е жертва на престъпление — какви са правата ми?

Моля, вж. по-горе.

Мога ли да получа достъп до услугите по медиация? При какви условия? Ще бъда ли в безопасност по време на медиацията?

Медиацията е възможна в случаите, които се считат за по-малко тежки съгласно наказателното право. Процедурата може да се прилага само ако и Вие, и извършителят сте съгласни да участвате. В хода на процедурата по медиация Вие ще бъдете поканен на редица срещи с извършителя, за да обсъдите възможностите за помирение. Провеждането на тези срещи ще се улеснява от лице, наречено медиатор. Ако заедно с извършителя постигнете споразумение в края на процедурата, можете за оттеглите жалбата си и делото ще бъде приключено. Ако процедурата не е била успешна, наказателното производство ще продължи, все едно че не е била проведена медиация.

Къде мога да намеря закона, в който са посочени моите права?

Закон № 135/2010 за наказателно-процесуалния кодекс, изменен (Legea nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală)

Закон № 678/2001 за предотвратяване и борба с трафика на хора, изменен (Legea nr. 678/2001 privind prevenirea și combaterea traficului de persoane)

Решение № 1216/2001 на правителството за одобрение на националния план за действие за борбата с трафика на хора (Hotărârea de Guvern nr. 1216/2001 privind aprobarea Planului național de acțiune pentru combaterea traficului de ființe umane)

Закон № 211/2004 за определени мерки за защита на жертвите на престъпления, изменен (Legea 211/2004 privind unele măsuri pentru asigurarea protecției victimelor infracțiunilor)

Решение № 1238/10 октомври 2007 г. на правителството за одобрение на конкретни национални стандарти за специализирани услуги за подпомагане на жертви на трафик на хора (Hotărârea Guvernului nr. 1238 din 10 octombrie 2007 pentru aprobarea Standardelor naționale specifice pentru serviciile specializate de asistență a victimelor traficului de persoane)

Закон № 217/2003 за предотвратяване и борба с домашното насилие, изменен (Legea 217/2003 pentru prevenirea și combaterea violenței în familie)

Закон № 272/2004 за закрила и насърчаване на правата на децата, изменен (Legea 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului)

Закон № 682/2002 за защита на свидетелите, изменен (Legea 682/2002 privind protecția martorilor)

Закон № 192/2006 за медиацията и организацията на професията медиатор, изменен (Legea 192/2006 privind medierea și organizarea profesiei de mediator)

Последна актуализация: 04/02/2021

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

2 - Съобщаване за извършено престъпление. Моите права по време на разследването или съдебния процес

Как мога да съобщя за извършено престъпление?

Ако сте станали жертва на престъпление, можете да съобщите за това в полицията (или в прокуратурата), устно или писмено. Можете също така да помолите друго лице да съобщи за престъплението вместо вас, но трябва да дадете на това лице писмено пълномощно. Писменото и подписано пълномощно ще бъде приложено към материалите по делото.

Престъплението може да бъде съобщено от единия съпруг от името на другия съпруг или от пълнолетно дете от името на родителите си. Ако дете, което все още не е пълнолетно, съобщи за престъпление, протоколът може да бъде изготвен от представител на детето или със съгласието на такъв представител.

Ако решите да съобщите за престъплението устно, трябва да отидете в полицейско управление. Полицаят, който приема Вашия сигнал, ще състави протокол и ще Ви помоли да го подпишете. Писмените съобщения също трябва да бъдат подписани.

Вашият сигнал трябва да съдържа името, професията, домашния Ви адрес и подробно описание на случилото се. Ако знаете кой е извършителят на престъплението, трябва да предоставите цялата информация за него, с която разполагате, както и всички доказателства във връзка с инцидента. По време на разследването на престъплението също можете да предоставяте допълнителна информация по случая.

Ако не говорите или не разбирате румънски език, можете да подадете сигнала на езика, който разбирате, като съдебният орган ще се погрижи за превода му. В този случай може да поискате всички призовки, които получавате, да бъдат на език, който разбирате.

Ако сте жертва на домашно насилие, можете да поискате от полицията да издаде временна заповед за защита или да поискате от компетентния съд да издаде заповед за защита. Това означава, че трябва да попълните молба по образец, която се подава до съда от първа инстанция (*judecătoria*), компетентен по местоживеенето Ви. Молбата може да бъде подадена лично или, ако сте съгласни, от лице от социалните служби, занимаващи се с насилие в семейството, или от прокурор или полицейски служител.

Как мога да разбера какво е развитието по случая?

След Вашия сигнал полицейските органи ще придвижат делото към прокуратурата, където то ще бъде заведено под отделен номер.

След като вече сте съобщили за престъплението, можете да проверите какво е развитието по вашето дело, като отправите писмено искане за тази цел и посочите адрес в Румъния, адрес на електронна поща или на електронен месинджър, на който органите следва да изпратят информацията.

Ако прокурорът реши да внесе делото в съда, имате право да се запознаете с материалите по него в сградата на съда по време на съдебното производство. Освен това ще бъдете призован да се явите пред съда.

Имам ли право на правна помощ (по време на разследването или съдебния процес)? При какви условия?

Ако сте увредено лице, имате право да получите правна помощ или да бъдете представляван.

- а) В хода на наказателното производство имате право на помощ от правен съветник по ваш избор, за когото заплащате Вие. Ако извършителят на престъплението е осъден, ще можете да си възстановите направените за Вашия правен съветник разноски от извършителя на престъплението.
- б) Ако желаете, по време на наказателното производство можете да бъдете представляван, освен ако присъствието Ви не е задължително или ако прокурорът, съдията или съдът не считат, че присъствието Ви е необходимо, в зависимост от случая (за целите на заседанието).
- в) В определени случаи правната помощ по време на наказателното производство може да бъде предоставена безплатно:
 - ако прокурорът или съдията счита, че не можете да се погрижите за собствената си защита и ако не сте платили за правен съветник; ако сте непълнолетно лице и все още не сте придобили пълна правоспособност (посредством брак или съдебно решение);
 - при поискване, ако сте били жертва на някое от следните престъпления: опит за убийство и опит за убийство с утежняващи вината обстоятелства, телесна повреда, умишлени престъпления, които са довели до телесна повреда на жертвата (Наказателният кодекс дава определение за „телесна повреда“), изнасилване, сексуално посегателство, сексуален контакт с малолетно или непълнолетно лице и съблазняване на малолетни или непълнолетни лица;
 - при поискване, ако сте съпруг/а, родител или друго лице, което е на издръжка на жертвата, починала в резултат на убийство, убийство с утежняващи вината обстоятелства или на друго умишлено престъпление;
 - при поискване, ако сте жертва на престъпления, различни от споменатите по-горе, и ако месечният Ви доход на член от семейството не е по-голям от brutната минимална заплата за страната. Молбата за правна помощ следва да бъде подадена в съда, в чиято компетентност попадате по местоживеене.

В такъв случай безплатната правната помощ се предоставя само ако сте съобщили за престъплението в полицията или на прокурора в срок от 60 дни от извършването на престъплението или, ако е приложимо, в срок от 60 дни от датата, на която сте узнали за престъплението. Ако не сте били в състояние да съобщите за престъплението, срокът от 60 дни започва да тече от датата на приключване на обстоятелствата, които са Ви възпрепятствали да съобщите за престъплението.

Ако желаете да получите безплатна правна помощ, трябва да подадете молба в зависимост от случая — до прокурора или до съда, който ще предприеме необходимите действия. Безплатната правната помощ може да Ви бъде предоставена до края на наказателното производство.

Мога ли да поискам да ми бъдат заплатени направените разноски (за участие в разследването/съдебния процес)? При какви условия?

Можете да поискате възстановяване на Вашите съдебни разноски. Съдът ще реши каква част от вашите разноски трябва да бъдат възстановени и от кого.

Ако участвате в производството в качеството на увредено лице или в качеството на граждански ищец (ако Вашият граждански иск е допустим) и подсъдимият е признат за виновен (дори ако поради някакви причини не е осъден да излежи присъда), той ще бъде осъден да заплати съдебните разноски.

Мога ли да обжалвам, ако случаят бъде приключен, преди да се стигне до съд?

Ако прокурорът реши да прекрати делото, преди да го внесе в съда, можете да обжалвате решението му в рамките на 20 дни от получаването на копие от това решение. Жалбата ви трябва да бъде подадена до по-горестоящия прокурор.

Ако по-горестоящия прокурор отхвърли Вашата жалба, можете да обжалвате неговото решение пред съдия от предварителното производство от компетентната съдебна инстанция.

Мога ли да участвам в съдебния процес?

Можете да участвате в наказателното производство, както следва:

в качеството на жертва (увредено лице)

Ако сте претърпели вреда в резултат на престъпление можете да участвате в производството в качеството на жертва и имате редица процесуални права, както е описано подробно по-долу.

в качеството на свидетел

Ако не желаете да участвате в наказателното производство в качеството на увредено лице, следва да уведомите за това съдебния орган, който разглежда делото Ви, като ако той прецени, че е необходимо, все пак може да Ви призове за изслушване в качеството на свидетел. Ако бъдете призован за изслушване в качеството на свидетел, трябва да се явите и да обясните всичко, което знаете за инцидента.

в качеството на граждански ищец

Ако желаете да претендирате за обезщетение за вреди, причинени от престъплението, трябва да заведете граждански иск, като по този начин ставате граждански ищец в наказателното производство.

Като цяло, съдебните заседания са открити за обществеността и можете да присъствате на заседанието, независимо от вашата роля в производството. Съдът обаче може да реши да проведе закрити заседания, когато има достатъчно основания за такова решение. В такъв случай бихте могли да присъствате единствено ако сте увредено лице или граждански ищец.

Присъствието Ви в съдебната зала е задължително единствено когато сте призован за разпит (например в качеството на свидетел).

Каква е официалната ми роля в съдебния процес? Например дали съм или мога ли да избира да бъда: пострадад от престъплението, свидетел, граждански ищец или частен обвинител?

Ако сте били жертва на престъпление, може да имате една от следните роли в съдебния процес:

Жертва (увредено лице)

Ако сте претърпели вреда в резултат на престъпление можете да участвате в производството в качеството на жертва и имате редица процесуални права, както е описано подробно по-долу.

Граждански ищец

Ако желаете да претендирате за обезщетение за вреди, причинени от престъплението, трябва да заведете граждански иск, като по този начин ставате граждански ищец в наказателното производство.

Свидетел

Ако не желаете да участвате в наказателното производство в качеството на увредено лице, следва да уведомите за това съдебния орган, който разглежда делото Ви, като ако той прецени, че е необходимо, все пак може да Ви призове за изслушване в качеството на свидетел. В този случай ще бъдете призован за разпит, като ще трябва да предоставите подробна информация за инцидента. Когато сте призован с такава цел, присъствието Ви на разпита е задължително.

Какви са правата и задълженията ми в това качество?

Ако участвате в наказателното производство в качеството на *увредено лице/граждански ищец*, имате редица процесуални права:

По време на разследване на престъплението:

имате право да претендирате за обезщетение за вреди, причинени от престъплението. За тази цел е необходимо да станете граждански ищец в наказателното производство или да подадете отделен граждански иск. Можете да станете граждански ищец във всеки момент в хода на разследване на престъплението.

За да станете граждански ищец в производството, трябва да предявите искането за това устно пред полиция или прокурора или да подадете писмена молба до полиция или прокурора, който отговаря за делото. В молбата следва да се упоменава за какво обезщетение претендирате, основанията и свързаните доказателства.

По време на първия разпит прокурорът или полицаят ще Ви уведоми, че можете да станете граждански ищец в производството.

имате право да претендирате за възстановяване на Вашите съдебни разноски. Съдът ще реши каква част от Вашите разноски трябва да бъдат възстановени и от кого.

Ако участвате в производството в качеството на увредено лице или в качеството на граждански ищец (ако Вашият граждански иск е допустим) и подсъдимият е признат за виновен (дори ако поради някакви причини не е осъден да излежи присъда), той ще бъде осъден да заплати съдебните разноски.

имате право да получите информация относно напредъка на разследването, както и в случай че прокурорът реши да не внесе делото в съда — на копие от това решение. За целта е необходимо да подадете молба до полицейския служител или прокурора, който отговаря за делото, като посочите пощенски адрес в Румъния, адрес на електронна поща или на електронен месинджър, на който да получавате информация. Ако прокурорът реши да внесе делото в съда за съдебен процес, ще бъдете призован в съда.

имате право на услуги за извършване на устен и писмен превод, ако не говорите или не разбирате румънски език. В хода на наказателното производство ще Ви бъде предоставен безплатно устен преводач, ако не говорите румънски език.

в хода на наказателното производство имате право да получите помощ от адвокат. В конкретни случаи (например, когато прокурорът счита, че не можете да се погрижите за собствената си защита или сте малолетно или непълнолетно лице и все още не сте придобили пълна правоспособност, в случай че сте жертва на определени престъпления, в случай че доходът Ви е под определен праг и др. — моля вж. отговора на предишния въпрос), имате право на безплатна правна помощ.

имате право да бъдете представляван в хода на наказателното производство, освен ако присъствието Ви не е задължително или ако прокурорът, съдията или съдът не считат, че присъствието Ви е необходимо, в зависимост от случая (например за целите на заседанието).

Вие или съветникът ви можете да се запознаете с материалите по делото. Запознаването Ви с материалите по делото обаче ще подлежи на конкретни правила, с които ще се запознаете в деловодството на прокуратурата.

имате право да бъдете призован за разпит от полицейския служител или прокурора, който отговаря за делото. По време на разпита може да поискате да Ви придружава вашият законен представител, ако има такъв, и лице по ваш избор, за което смятате, че може да Ви бъде от полза с присъствието си на разпита. Съдебният орган може да отхвърли искането Ви само по основателни причини.

Когато съобщавате за престъпление, извършено срещу Вас, съдебният орган трябва да Ви изслуша незабавно. Ако това е невъзможно, следва да бъдете изслушан възможно най-скоро, след като съобщите за престъплението.

Ако сте жертва на домашно насилие, изнасилване или друг вид сексуално посегателство, малтретиране на малолетни или непълнолетни лица, тормоз, сексуален тормоз, както и всички други случаи, в които чувствате, че имате нужда да защитите неприкосновеността на личния си живот, може да поискате да бъдете изслушан/а от лице от същия пол. Съдебният орган може да отхвърли искането Ви само по основателни причини.

имате право да внасяте доказателства и всякакви други икове във връзка с уреждането на случая. Можете да направите това по време на разпита ви или посредством отделна молба до съдебния орган, който разглежда Вашето дело.

ако извършителят на престъплението е задържан под стража и след това освободен, имате право да бъдете уведомен относно неговото освобождаване. По време на първия ви разпит ще бъдете уведомен относно това право и ще Ви попитат дали желаете да бъдете уведомен относно освобождаването на извършителя на престъплението.

можете да обжалвате действията, предприети във връзка с Вашето дело. Жалбата следва да бъде внесена до прокурора по делото, когато действието е било предприето от полиция, или до по-горестоящия прокурор, когато действието е било предприето от прокурор.

Ако обжалвате решението на прокурора и жалбата Ви е отхвърлена, можете да обжалвате решението пред съдия от предварителното производство.

По време на съдебния процес:

имате право да претендирате за обезщетение за вреди, причинени от престъплението. За тази цел е необходимо да станете граждански ищец в наказателното производство или да подадете отделен граждански иск.

Ако сте участвали в разследването на престъплението като граждански ищец, можете да запазите същия статут по време на съдебния процес.

Ако не сте участвали в разследването на престъплението в качеството на граждански ищец, все пак можете да станете граждански ищец в съдебния процес преди началото на изслушването на страните. Когато ви призват на първото съдебно заседание, ще Ви уведомят за това.

Може да отправите искане да станете граждански ищец в съдебния процес устно пред съда или да подадете писмена молба за тази цел. В молбата следва да се упоменава за какво обезщетение претендирате, основанията и свързаните доказателства.

имате право да претендирате за възстановяване на Вашите съдебни разноски. Съдът ще реши каква част от Вашите разноски трябва да бъдат възстановени и от кого.

Ако участвате в производството в качеството на увредено лице или в качеството на граждански ищец (ако Вашият граждански иск е допустим) и подсъдимият е признат за виновен (дори ако поради някакви причини не е осъден да излежи присъда), той ще бъде осъден да заплати съдебните разноски.

имате право на услуги за извършване на устен и писмен превод, ако не говорите или не разбирате румънски език. В хода на наказателното производство ще Ви бъде предоставен безплатно устен преводач, ако не говорите румънски език.

в хода на наказателното производство имате право да получите помощ от адвокат. В конкретни случаи (например, когато прокурорът счита, че не можете да се погрижите за собствената си защита или сте малолетно или непълнолетно лице и все още не сте придобили пълна правоспособност, в случай че сте жертва на определени престъпления, в случай че доходът Ви е под определен праг и др. — моля вж. отговора на предишния въпрос), имате право на безплатна правна помощ.

имате право да бъдете представляван в хода на наказателното производство, освен ако присъствието Ви не е задължително или ако прокурорът, съдията или съдът не считат, че присъствието Ви е необходимо, в зависимост от случая (например за целите на заседанието).

Вие или съветникът ви можете да се запознаете с материалите по делото. Запознаването с материалите по делото обаче ще подлежи на конкретни правила, с които ще се запознаете в деловодството на съда.

по време на съдебното производство имате право да бъдете изслушан. Съдът ще Ви призове да се явите на заседанието, и ще Ви бъдат зададени въпроси във връзка с престъплението. Също така ще Ви помолят да разкажете всичко, което си спомняте за инцидента.

имате право да задавате въпроси на подсъдимия, свидетелите и експертите по време на техните изслушвания.

имате право да възразявате и да правите заключения относно наказателноправни въпроси по делото.

имате право да внасяте доказателства и всякакви други иски във връзка с уреждането на случая.

ако извършителят на престъплението е задържан под стража или осъден да изтърпи наказание, имате право да бъдете уведомен за неговото освобождаване. Ако не сте поискали да бъдете уведомен за освобождаването на извършителя на престъплението по време на първия разпит при разследването, когато са Ви уведомили за това Ваше право, все още можете да поискате това по време на съдебния процес, устно пред съда или писмено.

когато вече е постановено съдебно решение, ще бъдете уведомен за него, като имате право да го обжалвате.

Увреденото лице, гражданският ищец или свидетелят в наказателното производство също има редица задължения, произтичащи от необходимостта съдебните органи да установят истината по делото, а извършителят на престъплението да понесе наказателна отговорност:

задължението да се явява пред полицейския служител, прокурора или съдията, винаги когато е призван да направи изявления;

задължението да се съобщава всичко, което е известно във връзка с инцидента; следва да знаете, че ако представите неверни данни пред съдебните органи, можете да бъдете обвинен и осъден за лъжесвидетелстване. В качеството си на съпруг или близък роднина на заподозрения /подсъдимия, можете да откажете да направите изявления. Можете също така да откажете да отговорите, ако въпросите са свързани с професионална тайна, която трябва да пазите, когато това е противопоставимо по закон на съдебните органи;

задължението съдебните органи да се уведомяват за всяка промяна на адреса, така че да могат да изпращат призовки и да бъдещи известия относно производството;

задължението да проявите гражданско поведение и да покажете уважение към сериозността на съдебното заседание. В противен случай съдът може да разпореда да бъдете отстранен от съдебната зала.

Както в хода на разследване на престъплението, така и в хода на съдебното производство имате право на защитни мерки, ако съдебните органи считат, че може да сте в опасност или — в случай че сте жертва на определени престъпления, които могат да засегнат неприкосновеността на личния живот и достойнството Ви.

Изключително важно е да знаете, че ако съдебните органи смятат, че може да сте в опасност или че неприкосновеността на личния Ви живот или достойнството Ви могат да бъдат засегнати поради информацията, която предоставяте, или по други причини, ако го поискате, или по своя собствена инициатива (*ex officio*), те могат да предприемат определени мерки, за да гарантират Вашата защита, като например:

осигуряване на наблюдение или охрана за Вашия дом или временно жилище;

предоставяне на ескорт и защита за Вас или за членовете на Вашето семейство по време на пътувания;

защита на Вашите данни за самоличност;

да Ви изслушват, без да се изисква присъствие, посредством аудио-визуални средства, при което се променят гласът и образът, когато другите мерки не са достатъчни;

по време на разпита съдебното заседание трябва да протече при закрити врата;

Когато смете, че това е необходимо за Вашата защита по време на съдебното производство, съдията може да реши, че съдебното заседание следва да се проведе при закрити врата. Може също така да поискате съдията да обяви, че заседанието се провежда при закрити врата.

Освен това по време на съдебното производство съдът може да забрани публикуването на текстове, скици, снимки или изображения, които биха разкрили Вашата самоличност.

Ако сте *свидетел*, също така имате право на други специални средства за защита на свидетелите. Ако смятате, че сте в опасност, следва да уведомите полицейския служител, прокурора или съдията и да предоставите възможно най-много информация.

Мога ли да правя изявления или да представям доказателства по време на съдебния процес? При какви условия?

Да. Ако сте решили да участвате в съдебния процес, както полицейският служител/ прокурорът, така и съдията мога да Ви изслушат в качеството Ви на увредено лице/граждански ищец.

Прокурорът или полицейският служител ще Ви призове да се явите в полицейското управление/ прокуратурата за разпит и по време на съдебния процес ще ви призове за изслушване в рамките на процедурата.

Каква информация ще получа по време на съдебния процес?

По време на разследване на престъплението можете да получите информация за напредъка по делото и копие с подробна информация за решението на прокурора във връзка с целесъобразността на внасянето на делото в съда. За целта е необходимо да подадете молба до полицейския служител или прокурора, който отговаря за делото, като посочите пощенски адрес в Румъния, адрес на електронна поща или на електронен месинджър, на който да получавате информация.

По време на съдебния процес ще бъдете призован за първото заседание и ще бъдете уведомен, че можете да станете граждански ищец в производството. За следващите заседания няма да бъдете повече призоваван. Ще получавате информация за напредъка по делото и датите на следващите заседания, като присъствате на съдебни заседания или се запознавате с материалите по делото. Ще бъдете призоваван, винаги когато трябва да бъдете разпитан.

След като решението бъде готово, ще Ви бъде връчено копие.

Ако не разбирате румънски език, протоколът от съдебното решение (обобщение на диспозитива без подробни мотиви) ще ви бъде предоставен на език, който разбирате. Мотивите ще Ви бъдат предоставени на румънски език, като можете да се възползвате от предоставяните услуги за устен превод, за да ви бъдат преведени.

Ще имам ли достъп до материалите по делото?

Да, вие или съветникът Ви можете да се запознаете с преписката. За да направите това, е необходимо да се регистрирате в деловодството на прокуратурата или съда, където се съхранява преписката, и да подадете молба за това.

При преглеждането на преписката по делото обаче се спазват специфични правила, с които ще се запознаете в деловодството.

Имате право да получавате информация относно условията и процедурите за достъп до програмата за защита на свидетели.

Последна актуализация: 04/02/2021

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Езиковата версия, която търсите, в момента се подготвя от нашите преводачи.

3 - Правата ми след съдебния процес

Мога ли да обжалвам съдебното решение?

Съдебният процес приключва със съдебно решение (присъда), което може да доведе до: осъдителна или оправдателна присъда за подсъдимия, отказ от изпълнението на наказанието или отлагане на изпълнението на наказанието или прекратяване на наказателното производство.

Решението се оповестява в публично съдебно заседание. Ако сте участвали в съдебния процес в качеството си на жертва и/или граждански ищец, ще получите копие от решението на съда по пощата.

Ако не сте удовлетворен от съдебното решение, можете да го обжалвате. Можете да обжалвате решението само ако сте участвали в съдебния процес в качеството на жертва или граждански ищец.

Можете също така да обжалвате като свидетел, но само във връзка с възстановяването на съдебните разноски и обезщетенията, на които имате право.

Ако сте жертва или граждански ищец, срокът за подаване на жалба е 10 дни след получаване на копие от протокола за решението.

Ако сте участвали в качеството на свидетел, можете да обжалвате веднага след постановяване на решение относно съдебните разноски и обезщетенията, но не по-късно от 10 дни от произнасянето на съдебното решение по делото или от уведомяването за съдебното решение относно съдебните разноски или обезщетенията, според случая.

Жалбата трябва да бъде подадена писмено и да бъде подписана. Жалбите се подават в съда, чието решение обжалвате.

След като получи жалбата, съдът я изпраща на по-горестоящия съд, компетентен да я разгледа. Решението на първоинстанционният съд съдържа също така информация относно това къде и в какъв срок можете да подадете жалбата си.

Какви права имам след постановяване на присъдата?

Към изпълнение на решенията по наказателни дела се пристъпва след приключване на въззивното обжалване. С изпълнението на съдебното решение ролята ви в производството приключва. Ако сте включен в програма за защита на свидетелите по време на производството, можете да продължите да се възползвате от нея, докато съдът не реши, че повече не сте в опасност.

Имам ли право на помощ или защита след съдебния процес? За колко време?

Някои мерки за подкрепа се предоставят по време на съдебния процес или за определен период от време, докато други се предоставят въз основа на специфичните нужди на жертвата.

Безплатна правна помощ за жертвите на престъпления се предоставя за цялото времетраене на съдебния процес.

Ако сте жертва на трафик на хора, можете да се възползвате от период за възстановяване и размисъл до 90 дни, през който имате право на психологически консултации, медицинска и социална помощ, лекарства, храна и, при поискване, настаняване в защитени центрове или домове, като ще бъдете информирани за приложимите съдебни и административни процедури.

Ако сте чужденец и има сериозни основания да се счита, че сте жертва на трафик на хора, вие също можете да се възползвате от период за възстановяване и размисъл до 90 дни, по време на който по искане на съдебен орган получавате разрешение да останете на територията на Румъния и може да бъдете настанен/а в специализирани центрове. Може също така да получите временно разрешение за пребиваване на румънска територия по време на периода на възстановяване или след него.

В случай на жертви на домашно насилие заповедта за защита се издава за максимална продължителност от 6 месеца.

В случай на свидетел, включен в програма за защита на свидетелите, мярката за защита може да продължи и след приключване на съдебния процес, а когато приключи процедурата, тя ще бъде преразгледана, за да се адаптира към новата ситуация. Срокът на тази защита се определя от съда.

Каква информация ще ми бъде предоставена, ако извършителят бъде осъден?

Ако извършителят на престъплението бъде осъден, имате достъп до следните категории информация: вида и продължителността на наказанието (присъдата се произнася в публично заседание и впоследствие ще ви бъде връчена), информация в случай на бягство, освобождаване при каквито и да било обстоятелства, стига да сте поискали такава информация.

Ще бъда ли уведомен, в случай че извършителят на престъплението бъде освободен (включително предсрочно или условно освобождаване) или избяга от затвора?

Да, ще бъдете уведомен, ако сте поискали такава информация при запитване от органите на съдебната власт. Моля, вж. отговора по-горе.

Ще бъда ли привлечен за участие при вземането на решение за освобождаване или за условно предсрочно освобождаване? Например мога ли да правя изявления или да обжалвам решението?

Ролята ви в наказателното производство приключва, когато решението на съда (осъдителна или оправдателна присъда за подсъдимия, отказ от изпълнението на наказанието или отлагане на изпълнението на наказанието или прекратяване на наказателното производство) придобие сила на пресъдено нещо.

Няма да участвате в процедурата по освобождаване или условно освобождаване на извършителя на престъплението.

Последна актуализация: 04/02/2021

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Езиковата версия, която търсите, в момента се подготвя от нашите преводачи.

4 - Обезщетение

Каква процедура се следва при търсене на обезщетение от извършителя за причинените вреди? (напр. съдебно дело, граждански иск, процедура за встъпване в производството)

Можете да да предявите иск за обезщетение от извършителя на престъплението, като станете граждански ищец в наказателното производство.

Такива действия следва да бъдат предприети, преди да започне събирането на доказателства. Съдебните органи трябва да Ви уведомят относно това право. Можете да заведете граждански иск в наказателното производство — устно или писмено. Трябва обаче да уточните исканото обезщетение, мотивите и доказателствата в подкрепа на Вашия иск.

Този иск може да бъде предявен в прокуратурата или в съда, който ще разглежда делото по същество.

Съдебната присъда ще включва и обезщетението, разпоредено от съда срещу извършителя на престъплението.

Ако не сте граждански ищец в наказателно производство, можете да предявите отделен иск пред гражданския съд, за да претендирате за обезщетение.

Съдът е разпоредил на извършителя да ми плати обезщетение. Какво трябва да направя, за да бъда сигурен, че извършителят ще ми плати?

При условие че е постановено съдебно решение, според което извършителят на престъплението трябва да заплати обезщетение, той трябва да го заплати, без да е необходимо да предприемате никакви допълнителни действия. Ако извършителят на престъплението не плати, можете да поискате принудително изпълнение на съдебното решение.

За да го направите, трябва да представите на съдебен изпълнител съдебното решение, с което Ви е постановено обезщетението. Съдебният изпълнител ще направи постъпки за изпълнение на съдебното решение и ще Ви каже какво да направите след това.

Ако извършителят не ми плати, може ли държавата да ми плати авансова сума? При какви условия?

Държавата може да ви плати обезщетение при определени условия.

Ако извършителят на престъплението е в несъстоятелност или е неизвестен, държавата може да Ви плати обезщетение, при условие че подадете молба за финансово обезщетение. Молбата следва да бъде подадена в срок от една година. Датата, на която започва да тече срокът, зависи от решението, постановено от съдебните органи.

Ако извършителят на престъплението е известен, следва да подадете молбата за финансово обезщетение в срок от 3 години от извършване на престъплението, освен ако не сте получили обезщетение в пълен размер от застрахователя.

Можете да подадете молба за авансово плащане на финансовото обезщетение. За тази цел следва да подадете молбата за финансово обезщетение, както е посочено по-горе. Авансовото плащане може да бъде поискано в молбата за финансово обезщетение или впоследствие в срок от 30 дни. Имате право на авансово плащане, при условие че сте в несигурно финансово положение.

Ако Вашата молба за обезщетение бъде отхвърлена, трябва да върнете получените авансово пари. Молбата за финансово обезщетение следва да бъде подадена до съда, в чиято юрисдикция попадате по местоживееене.

Имам ли право на обезщетение от държавата?

Да. Моля, вж. отговора по-горе.

Имам ли право на обезщетение, ако извършителят не бъде осъден за престъпление?

Ако наказателният съд не постанови установително решение по отношение на гражданския иск, можете да предявите отделен иск пред гражданския съд, за да претендирате за обезщетение.

Ако наказателният съд постанови, че няма престъпление или че то не е било извършено от лицето, срещу което сте предявили жалбата, няма да имате право на обезщетение нито в наказателен съд, нито по отделно гражданско дело, тъй като решението на наказателния съд придобива *сила на пресъдено нещо* пред гражданския съд.

Ако не сте граждански ищец в наказателно производство, можете да предявите отделен иск в граждански съд по време на наказателния процес или дори след като той приключи, при спазване на общите давностни срокове.

Имам ли право на плащане по спешност (извънредно плащане), докато се чака решението по иска ми за обезщетение?

Да, при определени условия можете да подадете молба за авансово плащане на финансово обезщетение. Вж. отговора на въпроса относно авансовото плащане.

Последна актуализация: 04/02/2021

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

5 - Правата ми във връзка с оказването на подкрепа и съдействие

Аз съм жертва на престъпление. Към кого мога да се обърна за оказване на подкрепа и съдействие?

Можете да подадете молба до Генерална дирекция „Социално подпомагане и закрила на детето“ (**DGASPC – Direcția generală de asistență socială și protecția copilului**), в чийто район се намира местоживеенето или местопребиваването Ви (т.е. там, където живеете понастоящем), и директно до частен или публичен доставчик на социални услуги, в който случай доставчикът е длъжен да уведоми писмено съответната Генерална дирекция. Можете да се свържете с различни институции в съответствие с категорията жертви, към която принадлежите:

Националната агенция за равенство между жените и мъжете (ANES – Agenția Națională pentru Egalitatea între Femei și Bărbați)

Тя предлага различни видове услуги, като например:

безплатна и анонимна гореща телефонна линия за жертви на домашно насилие — денонощен център за повиквания — 0800 500 333
специализирани социални услуги на центрове за спешен прием за жертви на домашно насилие
съвети, информация и насоки за жертвите на домашно насилие

За контакти:

Адрес: 5 Intrarea Camil Petrescu, Sector 1, Bucharest

Телефон: +40 213 130 059

Електронна поща: [✉ secretariat@anes.gov.ro](mailto:secretariat@anes.gov.ro)

Уебсайт:

[✉ https://anes.gov.ro](https://anes.gov.ro)

[✉ https://anes.gov.ro/informatii-utile-pentru-victime/](https://anes.gov.ro/informatii-utile-pentru-victime/)

Националната агенция за борба с трафика на хора (ANITP – Agenția Națională împotriva Traficului de Persoane) към Министерство на вътрешните работи

Мрежата на апелативните съдилища включва 15 регионални центъра. Всеки център е към апелативен съд.

Те предлагат различни видове услуги, включително:

Гореща телефонна линия, която денонощно е на разположение за информиране и уведомяване за всички възможни случаи на трафик на хора:
Гореща телефонна линия 0800 800 678 — (безплатен национален телефонен номер) или +40 213 133 100 (за обаждания от чужбина). Работно време: от понеделник до петък, 08.00—16.00 ч.

уведомяване на съответните органи за възможните случаи на трафик на хора
предоставяне на помощ на жертвите посредством 15-те регионални центъра.

За контакти:

Адрес: Str. Ion Câmpineanu 20, 5th floor, Sector 1, Bucharest

Телефон: +40 213 118 982 / 021 313 3100

Факс: +40 213 190 183

Електронна поща: [✉ anitp@mai.gov.ro](mailto:anitp@mai.gov.ro)

Уебсайт: [✉ https://anitp.mai.gov.ro/english/](https://anitp.mai.gov.ro/english/)

Националната агенция по заетостта (ANOFM – Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă) към Министерството на труда и социалната справедливост

Чрез териториалните си структури ANOFM предоставя услуги във връзка с професионалната заетост и услуги по обучение на лица, регистрирани като търсещи работа, включително на жертвите на престъпления, по-специално на жертвите на трафик на хора.

За контакти:

Str. Avalanșei 20-22, Sector 4, Bucharest, пощенски код: 040305

Телефон: +40 213 039 831

Факс: +40 213 039 838

Електронна поща: [✉ anofm@anofm.ro](mailto:anofm@anofm.ro)

Уебсайт: [✉ https://www.anofm.ro](https://www.anofm.ro)

Генералния инспекторат на румънската полиция (IGPR – Inspectoratul General al Poliției Române)

Инспекторатът има териториални структури само в граничните области и може да предоставя подкрепа по искане на ANITP, за да помогне на жертвите да участват в определени етапи от наказателния процес.

Полицията може да Ви информира за правата Ви като жертва.

Специализираните структури на IGPR могат също да осигурят физическа защита по време на процеса.

Националният орган за защита на правата на децата и осиновяването (ANPDCA – Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului și Adopție) към Министерството на труда и социалната справедливост

ANPDCA е институцията, която отговаря за мониторинга на прилагането и изпълнението на нормативните актове за защита на правата на децата и правата на осиновяване, както и за координирането на работата, извършвана от публични или частни доставчици на услуги в тази област.

Системата за закрила на детето е децентрализирана, тъй като регионалните генерални дирекции „Социално подпомагане и закрила на детето“ (**DGASPC – Direcțiile Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului**) се отчитат на областните съвети или на местните общини в рамките на Букурещ.

DGASPC предоставят различни услуги, като например: оценка на случаите на насилие срещу деца и предоставяне/улесняване на услуги за реагиране в съответствие с план, комплексна оценка на деца с увреждания, комплексна оценка на други лица с увреждания, неспешна социална линейка, гореща телефонна линия за социални грижи, социални услуги за предотвратяване на домашното насилие и трафика на хора, специализирани социални услуги в редица институции.

За контакти: [✉ http://www.copii.ro](http://www.copii.ro)

Неправителствени организации (НПО)

В областта на трафика на хора. До тях има достъп чрез щракване на:

[✉ Asociația de Dezvoltare a Practicilor Alternative pentru Reintegrare și Educație – ADPARE](#) (Асоциация за развитие на алтернативни практики за реинтеграция и образование), Букурещ

[✉ Fundația Ușă deschisă](#) (Фондация „Отворени врати“), Букурещ

[✉ Asociația Generație Tânără România](#) (Асоциация „Младо поколение Румъния“), Тимишоара

[✉ People to People Foundation](#) (Фондация от хората за хората), Орадя: (електронна поща: [✉ office@people2people.ro](mailto:office@people2people.ro))

[✉ Micu Bogdan Foundation](#) (Фондация „Малкият Богдан“), Брашов: (електронна поща: [✉ office@fundatiamicubogdan.ro](mailto:office@fundatiamicubogdan.ro))

В областта на предотвратяването и борбата с домашното насилие. До тях има достъп чрез щракване на:

[✉ Асоциация TRANSCENA](#)

 [Асоциация ANAIS](#)

 [PRETUIESTE VIATA \(Фондация „Ценете живота“\)](#)

 [Фондация SENSIBLU](#)

 [Мрежа за превенция и борба с насилието срещу жени](#)

 [Rețeaua „Rupem tăcerea despre violența sexuală“ \(Мрежа „Да спрем мълчанието относно сексуалното насилие“\)](#)

 [NECUVINTE \(Асоциация „Без думи“ за борба с домашното насилие\)](#)

 [Асоциация „Touched“ Румъния](#)

В областта на защита правата на децата:

Спасете децата (*Salvați copiii*)

Адрес: Intr. Ștefan Furtună 3, Sector 1, Bucharest, пощенски код: 010899

Телефон: +40 213 166 176

 <https://www.salvaticopiii.ro/>;

Социални алтернативи (*Alternative Sociale*)

Șoseaua Nicolina 24, Bl. 949, parter, пощенски код: 700722, Iași

Телефон: +40 332 407 178

 <https://www.alternativesociale.ro/>

Гореща линия за подкрепа на жертвите

Хората, които са претърпели увреждания в резултат на престъпление, могат също така да се свържат с полицията, като се обаждат на единния национален телефонен номер за спешни повиквания — 112.

Безплатна и анонимна гореща телефонна линия за жертви на домашно насилие — денонощен център за повиквания — 0800 500 333.

Зеления телефон (*Telverde*) към Националната агенция за борба с трафика на хора: 0800 800 678 — безплатен национален телефонен номер и +40 213 133 100 — за обаждания от чужбина. Работно време: от понеделник до петък, 08.00—16.00 ч.

Горещата телефонна линия за деца: 116 111 (безплатен телефонен номер). Работно време: от понеделник до неделя, 08.00—00.00 ч.

Безплатна ли е подкрепата за жертвите на престъпления?

Съгласно приложимото румънско право жертвите на престъпление имат право на безплатна защита и помощ.

Какви видове подкрепа мога да получа от държавните служби или органи?

Вж. отговорите по-горе.

Последна актуализация: 04/02/2021

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия.

Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.